

3.6.2026

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annetun lain, julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 13 §:n ja valtakunnallisesta osaamistietovarannosta annetun lain 9 § muuttamisesta.

Viite: Lausuntopyyntönne 11.8.2026, diaarinumero VN/1072/2025

OAJ kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto. Näkemyksemme mukaan esitetyt muutokset ovat pääsääntöisesti nykytilaa selkeyttäviä ja tarkentavia. Teemme alla joitakin tarkempia huomioita esityksestä.

Laki valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttaminen

OAJ kannattaa ehdotettua lisäystä lain tarkoitukseen (1 §). Tiedon siirtyminen nivelvaiheessa on erittäin tärkeää mm. tuen jatkumiseksi saumattomasti. OAJ kannattaa myös ehdotettua lisäystä oppijanumeron käytön laajentamiseen (3 §).

OAJ kannattaa tietovarannon käyttötarkoituksen laajentamista (4 §), mutta samalla esitämme, että lakitekstin perusteluissa on täsmennettävä, mitä tilastollisesti välttämättömiä tietoja kansallista seurantaa varten voidaan tallentaa. Nähdäksemme henkilötason tiedon tallentaminen on perusteltua ja tarpeen esimerkiksi opiskelijoiden yhdenvertaisuuden toteutumisen seuraamiseksi. Esimerkiksi henkilö pohjainen tieto erityisestä tuesta yhdistettynä muihin tietoihin mahdollistaisi vertailutiedon siitä, miten erityistä tukea saaneet työllistyvät tai sijoittuvat työelämään tai jatko-opintoihin ja kuinka kauan heidän opiskelunsa kestää. OAJ pitää siten tärkeänä, että seurantaa varten kerätään tietoa esimerkiksi ammatillisen koulutuksen erityisen tuen päätöksistä, joita ei rahoitusperusteiden muutoksen jälkeen muuten enää kerätä. OAJ esittää myös harkittavaksi, että samaa tietoa kerättäisiin myös lukion erityisopetuksen hallinnollisista päätöksistä.

Lisäksi huomautamme, että lausuntoluonnoksessa käytetään nähdäksemme virheellistä termiä oppilaskohtaisista tukitoimista rahoituksen perusteena (s. 16) ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Kun kyse on ammatillisen koulutuksen rahoituksesta ja sen perusteella kertyvästä tietovarannosta, tulisi poistaa viittaus oppilaskohtaisiin tukitoimiin. Ne eivät sisälly ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin.

OAJ kannattaa rahoituksen laskentaperusteena olevan sääntelyn yhtenäistämistä vastaamaan perusopetuksen ja lukion osalta säädettyä. Tärkeää kuitenkin on, että tietoa erityisen tuen päätöksistä kerätään oppimisen tuen toimeenpanon seurantaa varten joko muulla tavoin tai tähän tietovarantoon 4 §:n perusteella.

3.6.2026

Kannatamme yhteistyön korostamista voimakkaammin, kun rekisterinpitäjän toiminta lakkaa (5 §).

Kannatamme koulutuksen alkamisajankohdan lisäämistä vapaan sivistystyön koulutus- ja osaamismerkkeihin (9 d §). OAJ yhtyy esitettyihin perusteluihin.

OAJ huomauttaa, että OPH:lle esitetty mahdollisuus delegoida tietopyyntöjä alkuperäiselle rekisterinpitäjälle voi lisätä koulutuksen järjestäjän työtä, joka on poissa muusta työstä (10 § ja 11 d §).

Kannatamme tiedon lisäämistä oppivelvollisuudesta vapauttamisesta (11 c §). Tämä tieto helpottaa oppivelvollisuuden seurantaa.

Kannatamme myös esitettyjä lisäyksiä (15 § ja 20 §) tietojen luovuttamisesta Ahvenanmaan opiskelijavalintaa varten. OAJ yhtyy esitettyihin perusteluihin.

Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta

OAJ kannattaa otsikon teknistä tarkennusta.

Laki valtakunnallisesta osaamistietovarannosta

OAJ kannattaa tarkennusta siitä, että Opetushallitus vastaa tietojen luovuttamisesta tietovarannosta.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Katarina Murto
Puheenjohtaja

Tuomo Laakso
Johtava erityisasiantuntija